Z judikatury Nejv. a Nejv. správního soudu.

Úrazové pojištění.

(Podává odborový přednosta Vlad. Šmídek.)

K pojmu výdělku, rozhodného pro výměru úrazového pojistného (§ 16 zákona úraz.) a pro výpočet úrazového důchodu (§§ 6 a 7 cit. zák.). — Započítatelnost zpropitného.

Mezinárodní společnosti lůžkových vozů a velkých expresních vlaků evropských v Praze. Úrazová pojišťovna dělnická v Praze předepsala z jejího podniku: obsluha lůžkových a restauračních vozů na základě provedené revise mezd za období I. a II. roku 1925 pojistné v úhrnné částce 56.172 Kč 62 h. Podle výpočtu pojistného stěžovatelkou podaného činily by pojistné příspěvky v uvedených obdobích pouze 47.629 Kč 91 h. Rozdíl mezi těmito částkami pojistného per 8542 Kč 71 h vznikl tím, že do součtu mezd zaměstnanců stěžovatelčiných, při revisi vyšetřených, pojat byl v předpisu pojistného také příjem číšníků na zpropitném, kdežto stěžovatelka příjem ten ve svém výpočtu neuvedla.

Námitkám proti uvedenému výměru společností podaným zemská správa politická nevyhověla. Odvolání stěžovatelčino bylo pak nařízeným rozhodnutím zamítnuto.

O stížnosti, vytýkající rozhodnutí tomu nezákonnost, Nejvyšší správní soud uvážil:

Na sporu jest jedině otázka, zda zpropitné, jehož se dostává číšníkům stěžující si společnosti, zaměstnaným při provozování jejího podniku lůžkových a restauračních vozů, lze pokládati za součást pracovního výdělku, započítatelného do základu pro předpis úrazových příspěvků. Žalovaný úřad zodpověděl otázku tu kladně a opřel nařízené rozhodnutí o §§ 6 a násl. a § 16 úr. zák.

Stížnost proti tomu především namítá, že pro vyměření pojistného jest rozhodným pouze § 8 úr. zák. Leč nelze jí dáti za pravdu.

V § 8 obsaženo jest ustanovení, že za plat nebo mzdu podle úr. zák. pokládají se tantiémy, podíly na zisku a jiné odměny za práci, jakož i naturální požitky. Naproti tomu § 16 úr. zák., jenž jedná zvláště o tom, podle čeho sluší vyměřiti pojistné příspěvky, nařizuje, že se to má státi podle pracovního výdělku pojištěncova. Sedes materiae není tedy jen § 8, nýbrž také v § 16, na jehož ustanovení jest ovšem při řešení sporné otázky vzíti zřetel.

Podle § 16 úr. zák. sluší úrazové příspěvky (pojistné) platiti podle pracovního výdělku pojištěnců. Zákon úr. pojem pracovního výdělku blíže nevymezuje a neobsahuje ustanovení, které požitky nutno pokládati za jeho součásti. Výkladem pojmu pracovního výdělku zabýval se Nejvyšší správní soud již v nálezu Boh. A 325/20.*) Vyslovil v něm právní názor, že výrazu „pracovní výdělek“ v §u 16 úr. zák. nesluší rozuměti tak, že jest jím míněn výtěžek práce, získaný na základě smlouvy pracovní, nýbrž že pod tento výraz nutno zahrnouti vše, co zaměstnanec v důsledku svého pracovního poměru vydělá a s čím může jako

*) Nález z 9. února 1920, č. 1009 (viz Šmídek, Sbírka zákonů a nařízení o pojištění dělníků pro případ úrazu, str. 38).

s příjmem počítati, byť i nešlo vždy o takové požitky, na něž by měl přímý právní nárok. Jet patrným múyslem zákona zabezpeciti zaměstnanci, jenž utrpěl úraz, důchod, stanovený určitým procentem k jeho příjmu před úrazem, který se má příjmu tomuto, pokud možno, přibližovati. Tomu nasvědčuje zejména i sám výraz „pracovní výdělek" v §§ 6, 7 a 16 a předpis § 8 úr. zák. Na tom, byly-li příjmy, pocházející z určitého pracovního poměru, smluveny čili nic, tedy nesejde (srov. nález Boh. A 569/20).**) Pro výklad pojmu pracovní výdělek jsou tedy rozhodny dvě okolnosti:

a) aby šlo o hmotnou výhodu, které se zaměstnanci dostává v důsledku jeho pracovního poměru, tedy aby tu byla příčinná souvislost mezi touto výhodou a existencí pracovního poměru a

b) aby tato hmotná výhoda měla do té míry ráz pravidelnosti, stálosti, aby pojištěnec mohl s ní jako s příjmem počítati.

Obě tyto podstatné pojmové náležitosti pracovního výdělku jsou ve sporném případě dány.

Stěžovatelka připouští, že její zaměstnanci dostávají od cestujícího obecenstva odměny a nepopírá, že odměn těchto (zpropitného) dostává se jim při příležitosti prací, které konají pro stěžovatelku. Z toho plyne, že dotčení zaměstnanci (vrchní a pomocní číšníci) dostávají zpropitné v důsledku svého pracovního poměru, neboť kdyby v takovém poměru ke stěžující si společnosti nebyli a práce pro ni v restauračních vozech nekonali, nebylo by ani pro cestující obecenstvo příležitosti, aby jim zpropitné poskytovalo. Jest tu tedy dána příčinná souvislost mezi poskytováním a přijímáním zpropitného a trváním pracovního poměru. Tím dán jest první ze shora uvedených předpokladů pro úsudek, že zpropitné spadá pod pojem pracovního výdělku ve smyslu § 16 úr. zák. Namítá-li stížnost, že cestující nejsou povinni zpropitné dávati, že činí tak z pouhé liberality, že zpropitné není odměnou za práci, pro kterou číšníci byli stěžovatelkou sjednáni, nýbrž odměnou za úsluhy, prokázané cestujícím, tedy za pracovní výkon, který byl proveden pro ně, nikoli pro stěžovatelku jako zaměstnavatelku, nutno proti těmto vývodům uvésti, že tyto okolnosti, na něž stěžovatelka klade důraz, pro stanovení pojmu pracovního výdělku podle § 16 úr. zák. rozhodny nejsou. Pracovní výdělek nekryje se, jak stížnost mylně se domnívá, se mzdou v hotovosti a v naturaliích, zaměstnanci na základě smlouvy příslušející, zejména nikoli tehdy, jestliže odměna jeho již předem se stanoví v předpokladu, že zaměstnanec jako úplatu za své práce konané v podniku, úrazovému pojištění podléhajícím, přímo od zákazníků podniku obdrží zpravidla v podobě zpropitného úplatu, která jest určena k tomu, aby mzdu buď vůbec nahradila nebo smluvenou mzdu doplnila.

Také druhý pro výklad pojmu pracovního výdělku rozhodný znak, totiž že zpropitné jest hmotnou výhodou, která má ráz pravidelnosti, stálosti a že s ní může pojištěnec jako s příjmem počítati, je dán. V tom směru přicházejí v úvahu výpovědi svědků.

První z nich potvrdil, že jeho příjem na zpropitném jako vrchního číšníka u stěžující si společnosti činí měsíčně 1000 Kč, kdežto měsíční plat po srážkách pouze 96 Kč a že při nastoupení služby bylo mu výslavně řečeno, že zpropitné tvoří jeho výhradný příjem. Druhý svědek pak uvedl, že byl přijat jako bezplatný číšník jen s částečným stravováním a měsíčním paušálem na uniformu 100 Kč. Příjem jeho jest dobrovolné zpropitné, jež činí měsíčně 700 Kč.

Výpovědmi těchto svědků a výpovědi dalšího svědka, průvodčího u stěžující si společnosti zaměstnaného, který udal, že má po srážkách měsíční plat 310 Kč a dostává měsíční zpropitné asi 900 Kč, vyvrácena jest námitka stížnosti, že o pravidelném poskytování zpropitného zaměst-

**) Nález z 27. října 1920, č. 10.174 (viz Šmídek, Sbírka zákonů a nařízení o pojištění dělníků pro případ úrazu, str. 39).

nancům stěžovatelčiným nemůže býti řeči a že jejich příjmy na zpropitném jsou jen nepatrné, řídké a mimořádné. Zároveň jest z výpovědí těch zřejmo, že žalovaný úřad měl v nich pro svůj úsudek, že zpropitné číšníkům stěžovatelčiným poskytované, mělo ráz pravidelnosti a stálosti příjmu a že k němu stěžovatelka při určení jejich mzdy brala zřetel, náležitý a bezpečný podklad.

Pokud stěžovatelka namítá konečně, že názor žalovaného úřadu odporuje pojmu pracovního výdělku proto, poněvadž každý pracovní úkon podléhá dani z obratu, že však žádný zřízenec stěžovatelčin, ani ona sama daně této ze zpropitného neplatí, stačí k odůvodnění bezpodstatnosti této námitky podotknouti, že pro posouzení otázky, lze-li nějaký příjem pokládati za součást pracovního výdělku ve smyslu § 16 úr. zák. jest právně úplně bezvýznamnou okolnost, platí-li či neplatí-li se z něho nějaká daň, neboť okolnost tato na právní povaze příjmu nemůže nic změniti.

Nejvyšší správní soud nemohl tedy v naříkaném rozhodnutí, uznávajícím ve shodě s judikaturou býv. správního soudu vídeňského (srov. na př. nález Budw. A 6822/09[***]) zpropitné za součást pracovního výdělku podle § 16. úr. zák., shledati vytýkanou nezákonnost a zamítl proto stížnost jako bezdůvodnou.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 23. ledna 1929, č. 1283/29.)

K §§ 17, 19 a 20 uh. min. nař. č. 4790/1917. Podmínky předpisu úrazových pojistných příspěvků z moci úřední. Řízení.

Výměrem ze dne 6. listopadu 1925 předepsala Zemská úřadovna pro dělnické pojištění v Bratislavě stěžující si firmě, která nepředložila výkaz vyplacené a započítatelné mzdy v jejím podniku „výroba pražců v Heřmanovicích", do nebezpečenské třídy a procenta pravoplatně již zařaděném, z moci úřední podle §u 19 nařízení býv. uherského min. č. 4790 z r. 1917 za léta 1921 a 1922 pojistné v úhrnné výši 17.158 Kč 90 h s příslušnými úroky z prodlení.

Odvolání z výměru toho stěžovatelkou podanému župní úřad v Košicích nevyhověl a v odpor vzatý výměr potvrdil v podstatě z těchto důvodů: „Jde o předpis z moci úřední. Oprávněnost jeho zakládá se na ustanovení § 43 zák. čl. XIX z r. 1907, ve znění § 19 min. nařízení č. 4790/1917, a § 10 vládního nařízení ze dne 14. července 1922, č. 199 Sb. z. a n. Stěžovatelka nevyhověla totiž zákonné povinnosti a nepředložila včas výkaz o započítatelných mzdách, ač byla k tomu několikráte vyzvána. Byla proto Zemská úřadovna oprávněna zjistiti mzdový základ na podkladě nemocenských příspěvků, příslušnou nemocenskou pojišťovnou, na kritický rok pravoplatně předepsaných a podle toho vydati předpis z moci úřední Podle §u 20 nařízení č. 4.790/1917 nelze vyhověti odvolání proti takovému předpisu, nedopatřením strany samé zaviněnému. Námitky uplatňované proti pojistné povinnosti a proti zařadění podniku nemožno zásadně vzíti v úvahu, poněvadž o této otázce bylo rozhodnuto pravoplatně rozhodnutím župního úřadu ze dne 17. února č. 7.892/25. Stěžovatelka měla proto dosti času k předložení mzdových výkazů, když v odpor vzatý výměr byl vydán až dne 6. listopadu 1925. K námitkám připojený výpočet jest jednak nepřípustný, jednak nemá praktické ceny, poněvadž stěžovatelka bere mzdový základ úplně libovolně, bez řádného přepočítacího klíče. Dalšímu odvolání firmy žalovaný úřad naříkaným rozhodnutím nevyhověl z důvodů v odpor vzatého rozhodnutí župního úřadu.

[***]) Nález z 18. června 1909, č. 5666 (viz Šmídek, Sbírka zákonů a nařízení o pojištění dělníků pro případ úrazu, str. 38).

O stížnosti uvážil Nejvyšší správní soud toto:

Z námitek proti napadenému rozhodnutí vznesených mohl Nejvyšší správní soud vzhledem k ustanovením §§ 14 a 18 zák. o Nejvyšším správním soudě vzíti zřetel toliko na ty námitky, které byly v písemné stížnosti u něho podané včas a náležitě jako jednotlivé stížní body formulovány. Nemohl se však zabývati vůbec těmi námitkami, které byly uplatněny teprve při ústním líčení, ale v písemné stížnosti obsaženy nejsou.

Pokud písemná stížnost poukazuje zcela všeobecně na to, že stěžující si firma setrvává při všech svých důvodech, uvedených v svém odvolání, podaném proti rozhodnutí župního úřadu v Košicicích k ministerstvu sociální péče, aniž důvody ty opakuje a je v určité konkrétní námitky formuluje, brání předpis §u 18 zák. č. 36 z r. 1876 tomu, aby Nejvyšší správní soud k důvodům těm přihlížel, neboť pouhým odkazem na obsah opravného prostředku, podaného v řízení správním, není vyhověno citovanému zákonnému ustanovení, které ukládá straně kogentně, aby ve stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu jednotlivé body stížnosti zevrubně označila (srovn. na př. nález Boh. A 2982 a j.).

Stížnost namítá, že podle § 17, odst. 1, posl. věta uh. min. nařízení č. 4790 z r. 1917, možno úrazové příspěvky požadovati jen od podniku, který je pravoplatně zařazen, a tvrdí, že se tak u podniku stěžující si firmy dosud nestalo, ježto proti zařazení podáno bylo odvolání k ministerstvu sociální péče, které ještě vyřízeno nebylo.

Námitka tato jest nepřípustná. Stěžovatelka namitala sice ve svém odvolání k župnímu úřadu, že nebezpečenská třída, do které její podnik byl zařazen, jest příliš vysoká, na námitce této však v odvolání, podaném ministerstvu sociální péče, nesetrvala, ačkoli v rozhodnutí župního úřadu v Košicích, které bylo od ní odvoláním tím vzato v odpor, bylo vysloveno, že o zařazení podniku bylo již pravoplatně rozhodnuto rozhodnutím téhož župního úřadu ze dne 17. února 1925 č. 7.892/25. Proti výroku tomuto v řečeném ministerském odvolání žádná námitka vznesena nebyla, naopak z jeho obsahu jest zřejmo, že stěžovatelka při výpočtu úrazových příspěvků, který tam prováděla, vycházela z předpokladu správnosti zařazení podniku. Neměl tedy žalovaný úřad podnětu, aby otázku pravoplatnosti zařazení, župním úřadem již kladně zodpověděnou, v napadeném rozhodnutí zvláště řešil a jest proto námitka proti tomu čelící, nyní teprve zase až ve stížnosti u tohoto soudu uplatňovaná, podle §§ 5 a 6 zák. o správním soudě nepřípustná. Pokud by snad šlo o odvolání k ministerstvu proti nějakému jinému zařazovacímu výměru, než kterého se týká shora uvedené rozhodnutí župního úřadu č. 7892/25, nelze na okolnost tuto vůbec vzíti zřetel, poněvadž předmětem kognice Nejvyššího správního soudu může býti jen rozhodnutí ministerstva sociální péče stížností napadené, které však odvolání ve stížnosti zmíněného se netýká, jak vyplývá z vlastního jejího tvrzení, že o odvolání tom dosud rozhodnuto nebylo.

Vadnost řízení dovozuje stížnost z toho, že Zemská úřadovna pro dělnické pojištění v Bratislavě vydala dne 13. ledna 1927 nový platební výměr a tím prý sama dokumentovala, že dosavadní úřední kroky nevedly k bezpečnému zjištění mzdového základu pro vyměření úrazových příspěvků, o které jde, a zrušila prý takto v této věci před tím vydaný výměr. Že výměr tento spočíval na mylných datech, dosvědčuje prý úřední dopis okresní nemocenské pojišťovny v Prešově ze dne 11. října 1927, podle něhož z předepsaných nemocenských příspěvků, které byly podkladem pro vyměření příspěvků úrazových, bylo již r. 1922 odepsáno 6.196.66 Kč, o kterémžto dopisu okresní nemocenská pojišťovna v Prešově Zemskou úřadovnu v Bratislavě svého času nedopatřením nezpravila.

Námitku tuto shledal Nejvyšší správní soud bezdůvodnou. Podle §u 6, odst. 1, zák. o Nejvyšším správním soudě má Nejvyšší správní soud

rozhodovati zpravidla podle skutkové podstaty, ze které vycházela poslední administrativní instance.

Stížnost netvrdí a z obsahu správních spisů není také zřejmo, že by žalovaný úřad, vydávaje dne 11. června 1927 naříkané rozhodnutí, věděl o výměru Zemské úřadovny v Bratislavě ze dne 13. ledna 1927 č. 30.799/26 a mohl k němu přihlížeti. Odvolání, podané stěžovatelkou k ministerstvu z rozhodnutí župního úřadu v Košicích č. 77.000/25, došlo k tomuto úřadu již dne 2. srpna 1926, tedy v době, kdy citovaný výměr Zemské úřadovny ještě ani vydán nebyl. Ve spisech není žádné opory pro úsudek, že by žalovaný úřad při svém rozhodování měl nebo jen mohl k výměru tomu vzíti zřetel a zabývati se otázkou, zda a jaký právní význam a účinek výměr ten měl na původní výměr Zemské úřadovny ze dne 6. listopadu 1925, zejména byl-li jím tento výměr zrušen, jak stížnost tvrdí. Řešení těchto otázek nestalo se součástí skutkové podstaty, ze které žalovaný úřad vycházel a podle toho, co bylo uvedeno, nelze mu ani právem vytýkati, že se tak státi mělo.

Za této situace není možno uznati, že by naříkané rozhodnutí a celé jemu předcházející řízení bylo ve smyslu §u 6 zákona o Nejvyšším správním soudě podstatně vadným z té příčiny, že Zemská úřadovna, vydavši nový výměr ze dne 13. ledna 1927, sama dala najevo vadnost dřívějších svých zjištění a že podle sdělení okresní nemocenské pojišťovny v Prešově z 11. října 1927 byl jí dodatečně oznámen odpis nemocenských příspěvků, vykonaný sice r. 1922, nedopatřením jí však tehdy nesdělený.

Námitka vadnosti řízení z těchto okolností odvozovaná jest proto bezdůvodná. V tom pak, aby se jimi Nejvyšší správní soud mohl věcně zabývati sám, brání mu předpisy §§ 5 a 6 zákona o Nejvyšším správním soudě.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 7. března 1929, č. 1683.)

Vlastník horního podniku neručí jako propachtovatel za pojistné úrazové příspěvky, předepsané pachtýři tohoto podniku.

Předmětem sporu jest jedině otázka, ručí-li vlastník horního podniku jako jeho propachtovatel za pojistné příspěvky úrazové, předepsané pachtýři tohoto podniku, které na tomto marně byly vymáhány.

Spornou otázku zodpověděl žalovaný úřad v naříkaném rozhodnutí záporně. Vycházel při tom z názoru, že ručební povinnost nelze opříti ani o ustanovení §u 187 hor. zákona ani o předpis §u 77/2 zákona č. 220/1896 o přímých daních osobních.

Stížnost naproti tomu snaží se dovoditi z obou těchto zákonných ustanovení, že vlastník propachtovaného horního podniku ručí za úrazové příspěvky jeho pachtýři předepsané.

Stížnosti nelze však dáti za pravdu. Zákon o pojištění dělníků pro případ úrazu ze dne 28. prosince 1887, č. 1 ř. z. z r. 1888, jenž podle §u 1 vztahuje se i na dělníky a závodové úředníky, zaměstnané v dolech na nerosty nevyhrazené, ustanovuje v §u 21, že podnikatel jest povinen zaplatiti pojistné, a v §u 11, že za podnikatele podniku k pojištění povinného pokládá se ten, na jehož účet provozování se děje. Že podnikatelem ve smyslu tohoto zákonného ustanovení jest v daném případě P. D., jemuž také nejprve placení pojistného jako jeho osobní závazek podnikatelský podle §u 21 úr. zák. bylo předepsáno, o tom není sporu.

Od této osobní povinnosti podnikatelovy dlužno přesně rozeznávati ručební povinnost za pojistné osoby jiné, která podnikatelem ve smyslu §u 11. úr. zák. není. O ručební povinnosti jiných osob, zejména osoby, která podnik úrazovému pojištění podrobený propachtovala, nebo jinak k zužitkování přenechala, zákon úrazový sám ani žádný pozdější zákonný předpis, jej doplňující nebo měnící, neobsahuje vůbec žádného ustanovení.

Nemohouc se dovolati žádné výslovné normy, ručební povinnost propachtovatelovu za úrazové příspěvky stanovící, pokouší se stížnost dovoditi povinnost takovou v daném případě, kde jde o propachtování podniku horního, především z předpisu §u 187, odst. 1, hor. zák., kde jest ustanoveno ve větě první, že každý podnikatel hor jest hornímu úřadu odpovědným za zachování horních zákonů při provozu svého dolování, a ve větě následující, že tato povinnost nezrušuje se ani propachtováním díla. Stížnost poukazuje na to, že podle historického vývoje horního zákonodárství, jest sociální pojištění zaměstnanců hor integrující jeho součástí a bylo původně svěřeno úřadům horním, které ještě dnes v tomto oboru spolurozhodují, dovolává se zejména ustanovení §§ 200, lit. f, 210, 220 hor. zák. a zákona o bratrských pokladnách ze dne 28. července 1889, č. 127 ř. z., jejichž úkoly jsou v podstatě shodné s úkoly úrazových pojišťoven, a poukazuje dále na cís. nař. č. 80/1914, příp. zákon č. 523/1917 o zřízení hornické úrazové pojišťovny a konečně na zákon č. 207/1919, kterým samostatné úrazové pojištění bylo zrušeno a včleněno do zákona č. 1/1888.

Z těchto norem snaží se stížnost dovoditi, že normy ty přestaly býti integrující součástí horního zákonodárství, t. j. horních zákonů ve smyslu §u 187, první věty, hor. zákona, a že na zachování jich dozírají i dnes horní úřady, pročež prý i dnes podnikatel hor jest za ně odpovědným horním úřadům, byť i ne výlučně a na prvním místě.

Ze souvislosti 1. a 2. věty §u 187 hor. zákona dovozuje pak stížnost dále, že výklad tohoto ustanovení, jakoby vlastník hor, který je propachtoval, ručil jen za zachování těch horních zákonů, za jejichž zachování jest odpovědný jen hornímu úřadu, jest nesprávný.

Názor hájený stížností nemohl však Nejvyšší správní soud uznati za správný. Opíraje se o usnesení svého odborného pléna ze dne 6. prosince 1926, zabýval se Nejvyšší správní soud výkladem §u 187, 1. odst., hor. zákona a jeho dosahem již v nálezu ze dne 20. ledna 1927 č. 1651/26, Boh. A 6237. Vnálezu tom byl vysloven a podrobně odůvodněn právní názor, že slova obsažená v cit. §u „jest odpověden báňskému úřadu", nemají jiného významu, než že báňský úřad jest oprávněn dohánětí podnikatele hor a vynutiti na něm, aby dodržel ony předpisy hor. zákonů, které již dle jiných předpisů zákonných jsou svěřeny péči úřadů báňských, tedy jistě především předpisů rázu policejního, předpisů majících za účel národohospodářskou péči o provoz hor (§ 1 zák. ze dne 21. července 1871, č. 77 ř. z.) a snad i ještě předpisů takových, v nichž jde o onen zvláštní zájem veřejný, za jehož ochránce báňské úřady byly ustanoveny, na rozdíl od takových předpisů, jež upravují práva a závazky vůči osobám třetím (na př. § 136 hor. zák.). Jistě však bude míti tato vynucovací kompetence úřadů báňských svou hranici tam, kde rozhodovací nebo dozorčí moc jest svěřena úřadům jiným, neboť nedá se mysliti, ani ze stručného znění §u 187 hor. zák. dovoditi, že by zákonodárce chtěl tímto předpisem učiniti z báňských úřadů nějaké exekuční orgány, sloužící k vynucování závazků, o nichž judikovati přísluší úřadům jiným.

Na názorech v cit. nálezu vyslovených, které doslova byly převzaty žalovaným úřadem do odůvodnění naříkaného rozhodnutí, setrvává Nejvyšší správní soud i v daném případě a neshledává příčiny, aby se od nich uchýlil.

Jest připustiti, že úkolem bratrských pokladen, pokud podle §u 1 zák. č. 127/89 poskytovaly invalidům provise a to podle §u 4 tohoto zákona také v důsledku utrpěného úrazu, bylo plnění povinností, předepsaných v X. hlavě hor. zák. č. 146/54 o podporování horníků pomoci potřebných a že z této příčiny cit. zákon o bratrských pokladnách jest provedením horního zákona a proto součástí horního zákonodárství. Tento právní stav byl však změněn cís. nař. č. 80/14 o úrazovém pojištění horníků, který v §u 1 rozšířil platnost ustanovení zákona o úrazovém po-

jištění dělníků č. 1/88 na všechny horní podniky, podrobené dozoru báňských úřadů, v zásadě však ustanovení zákona o bratrských pokladnách, pokud se týče poskytování provisí z důvodu utrpěného úrazu, ponechalo nedotčeno (arg. § 14 cís. nař. č. 80/14). Z toho jest zjevno, že rozšíření platnosti úraz. zákona č. 1/88 na horníky znamená pro tyto zaměstnance zřízení zvláštního úrazového pojištění, které se zákonodárstvím horním není v nutné souvislosti jako pojištění bratrských pokladen. To potvrzuje i ta skutečnost, že kompetence, jak dozorčí tak i rozhodovací, pokud jde o pojištění horníků, nebyla svěřena jako podle zákona o bratrských pokladnách úřadům horním, nýbrž úřadům politickým. Pokud však úřadům horním zachováno bylo spolupůsobení a spolurozhodování, jest to jen důsledek toho, že jde o pojištění dělníků zaměstnaných v horních podnicích, podrobených dozoru úřadů báňských. Na tomto stavu nebylo změněno nic ani pozdějším zákonem č. 523/17 ani zákonem č. 207/19, které na zásadách shora vylíčených nevykonaly žádné změny.

V daném případě jde o závazek platiti úrazové příspěvky, předepsané pachtýři horního podniku, vlastníkem jeho jako propachtovatelem. O závazku takovém rozhodují podle §u 23. odst. 6, úr. zák., zemská správa politická a ministerstvo sociální péče, ovšem podle §u 50, odst. 3, úr. zák., v dohodě s úřady horními.

Nad splněním této povinnosti osobou, které zaplacení úrazových příspěvků bylo uloženo, podnikatelem nebo vlastníkem hor, není však svěřena dozorčí moc úřadům báňským. Za splnění této povinnosti není tedy vlastník hor podle toho, co bylo výše řečeno, odpověden báňskému úřadu ve smyslu §u 187, první věty hor. zákona. Není-li však takovéto odpovědnosti, pak nelze ani z 2. věty tohoto §u dovozovati, že by vlastník hor odpovídal, t. j. ručil za splnění této povinosti osobou, které svůj důl propachtoval, a jež jako podnikatel předepsané úrazové příspěvky nezaplatila.

Pokud tedy stížnost shledává nezákonnost naříkaného rozhodnutí v tom, že žalovaný úřad vyloučil ručební povinnost Fr. A., jako spolu-vlastnice hor za úrazové příspěvky z jejího propachtovaného podniku pachtýři předepsané proto, poněvadž ji z §u 187 hor. zák. odvoditi nelze, jest stížnost bezdůvodná.

Stížnost shledává nezákonnost naříkaného rozhodnutí dále také v tom, že žalovaný úřad odmítl použíti analogie předpisu §u 77/2, zák. o osobních daních z příjmu č. 220/1896. Její přípustnost snaží se stížnost dovoditi zejména z povahy úrazového pojistného jako dávky veřejné, včlenění úrazové pojišťovny do systému veřejné správy státní, z toho, že pojistné platí se z podniku pojištění podrobeného, a z toho, že subjektem pojistné povinnosti je podnikatel jako nositel funkcí, jež podnik vyžaduje.

Řešením sporné otázky, lze-li ručební povinnost vlastníka a zároveň propachtovatele podniku za úrazové příspěvky pojistné, předepsané pachtýři jako podnikateli, opříti o předpis §u 77/2, zák. č. 220/1896, jeho analogickým použitím, zabýval se Nejvyšší správní soud také již a zodpověděl ji záporně. Již ve shora cit. nálezu Boh. A 6237 vysloven byl právní názor, že použití §u 77/2, zák. č. 220/1896, na příspěvky k ústřednímu zaopatřovacímu fondu bratrských pokladen, které byly předepsány pachtýři, podle zákona z 29. října 1919, č. 608 Sb. z. a n., jest vyloučeno proto, poněvadž jde o předpis specielní, vydaný výhradně jen pro daň výdělkovou. Analogické použití jeho není pak možno z toho důvodu, že analogie předpokládá, že jde o poměry podobné. O takovéto podobnosti však mluviti nelze, ježto mezi daní výdělkovou a příspěvky k uvedenému zaopatřovacímu fondu jest podstatný pojmový rozdíl a jde o instituce právní podstatně odlišné.

Z týchž právních názorů vycházel Nejvyšší správní soud také

v dalším nálezu Boh. A 7279,*) ve kterém potvrzení správnosti úsudku o nepřípustnosti analogického použití ustanovení §u 77/2 cit. zák. na úrazové příspěvky čerpal ještě i ze zásady vyslovené v §u 111 úst. listiny, podle něhož smějí se daně a veřejné dávky vůbec ukládati jen na základě zákona. Z toho plyne, že každý zákon, jímž se ukládá daň nebo veřejná dávka, musí býti vykládán přesně, neboť se jím zasahuje do právní sféry jednotlivcovy a ukládají se veřejnoprávní povinnosti, a nelze tedy ukládati nebo rozšiřovati povinnosti a závazky, kterých zákon způsobem nepochybným neukládá. Že úrazové pojistné jest veřejnou dávkou, stížnost sama výslovně uznává, a nelze o tom vzhledem k právní povaze pojistného toho pochybovati. Platí tedy i o něm uvedený předpis §u 111 úst. listiny, vylučující uložení dávky, jinak než na základě určitého zákona, takže pouhou obdobou zákona platného pro jinou dávku veřejnou nebo daň učiniti tak možno není.

Je-li podle toho, co bylo řečeno, jakákoliv analogie vůbec nepřípustna, nelze se dovolávati ani analogie §u 77, odst. 2. zák. č. 220/1896, ani §u 172 zák. č. 221/1924, který ostatně připouští jen, že pro určité druhy závodů a podniků může býti ustanoveno, že i pronajímatel ručí za pojistné nemocenské, invalidní a starobní, nájemcem nezaplacené.

Nejvyšší správní soud setrvávaje i v daném případě na názorech v nálezech Boh. A. 6237 a 7279*) projevených a poukazuje podle §u 44 j. ř. na podrobné důvody v nich obsažené, dospěl k zamítnutí stížnosti jako bezdůvodné.**)

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 26. března 1929, č. 2613.)

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní.

(Sděluje Dr. J. Laštovka.)

K § 46 zák. čl. XIX/1907 ve znění § 21 min. nař. č. 4790/1917. — Ručení nástupce v podniku za nedoplatky nemocenských příspěvků.

Ministerstvo sociální péče naříkaným rozhodnutím v pořadu správních stolic uznalo stěžovatele povinnými, zaplatiti okresní pokladně pro dělnické pojištění v N. nemocenské příspěvky za předchůdce v hospodářství částkou 5.144 Kč 42 h s tímto odůvodněním: „Podle ustanovení § 46 zák. čl. XIX z r. 1907 ve znění § 21 min. nařízení, č. 4790/1917, ručí za nedoplatky nemocenských příspěvků každý nástupce v podniku. Protože podle spisů a konaného šetření je zřejmo, že bratří O-ové jsou nástupci v podniku L. H-ové, jež zůstala pokladně dlužna jmenovanou částku, bylo třeba zavázati bratry O-ovy k zaplacení nemocenských příspěvků, pokud vznikly na hospodářství převzatém jimi od L. H-ové.“ O stížnosti uvážil nejvyšší správní soud toto: Naříkané rozhodnutí posoudilo ručební závazek stěžovatelů s hlediska nástupnictví v podniku, t. j. podle odst. 3 § 21 nařízení býv. uherského ministerstva obchodu ze dne 14. prosince 1917, č. 4790. Podle tohoto předpisu jest za nedoplatky nemocenských příspěvků zodpovědným nejen původní dlužník, nýbrž i každý, kdo toho kterého času jest majitelem podniku — nástupce v podniku. Kdo je tímto nástupcem v podniku, definuje další věta

*) Nález Nejv. spr. s. ze dne 15. května 1928, č. 12.942, Soc. Revue roč. IX. (1928), str. 396.

**) Srv. též nález Nejv. spr. s. ze dne 7. dubna 1927, č. 10.714/25, Soc. Revue roč. VIII. (1927), str. 380.

citovaného odstavce 3 § 21, jež zní: „Ohledně této povinnosti, jež jest rovněž solidární, posouditi se má totožnost podniku, pokud se týče okolnost, provozuje-li nástupce podnik původního dlužníka, podle daných okolností. Totožnost podniku nevylučuje okolnost, že nástupce v podniku opatřil si zařízení od kupců z dražby proti předešlému majiteli provedené, lze-li jinak totožnost podniku zjistiti.“ Podle tohoto předpisu jest kriteriem pro ručební závazek nástupce v podniku, aby provozoval podnik původního dlužníka, tudíž po stránce subjektivní vlastnost majitele podniku, t. j. zaměstnavatele, na jehož účet se vykonávají práce nebo služby uvedené v § 1, odst. 1. zákona ze dne 15. května 1919, č. 268 Sb. z. a n. (čl. I zákona č. 248/1923), po stránce objektivní totožnost podniku, t. j. totožnost živnostenského odvětví, místa, rozsahu a způsobu provozu (srovnej Boh. A. č. 6379/27). Že stěžovatelé předmětný podnik (hospodářství) provozují, že jsou tedy majiteli podniku, není na sporu. Proti zjištění žalovaného úřadu, že tu jest objektivní totožnost podniku, namítá stížnost, že stěžovatelé převzali jen holé pozemky bez zařízení, že do hospodářství přinesli svůj fundus instructus. Námitku tohoto obsahu stěžovatelé neuplatňovali během správního řízení, ač k tomu měli opětovně příležitost, jest proto tato námitka před Nejvyšším správním soudem nepřípustnou podle §§ 5 a 6 zákona o správním soudě, ježto jest po stránce skutkové novotou a žalovaný úřad neměl příležitosti o ní rozhodnouti. Dále namítá stížnost a namítala již v řízení správním, že předmětné hospodářství převzala do pachtu nikoli od dřívější pachtýřky L. H-ové, nýbrž od vlastníka, Centrální správy církevních velkostatků na Slovensku, a že nedoplatky příspěvků, o něž tu jde, pocházejí z doby předchůdce H-ové, I. H-ýho. Ani tyto námitky nejsou důvodné. Zákonný předpis shora citovaný nečiní nikde rozdílu mezi způsoby nabytí podniku původního dlužníka, ukládá ručební závazek za nedoplatky pojistného každému, kdo toho kterého času jest majitelem podniku, jest proto pro posouzení ručebního závazku nástupce v podniku irrelevantní, jakým způsobem podniku nabyl, zda singulární nebo universální sukcesí, soudní dražbou, nájmem a pod. a zda ho nabyl přímo od původního dlužníka, zda je jeho bezprostředním nástupcem. Konečně namítá ještě stížnost, že pokladna, ač k tomu příležitost měla, neuplatnila nedoplatky příspěvků proti L. H-ové. Odpověď na tuto námitku podává poslední odstavec § 21 cit. nařízení č. 4790/1917, podle něhož proti pohledávce požadované na základě solidárního ručení nelze namítati, že pokladna (Zemská úřadovna) proti původnímu dlužníku vůbec nepostupovala nebo že postupovala nesprávným způsobem. Z těchto úvah dospěl nejvyšší správní soud k zamítnutí stížnosti.

(Nález nejv. správ. soudu ze dne 13. prosince 1928, č. 15.957/27.)

K §§ 8, odst. 3 a 6a), odst. 3 n. z. K pojmu nepřetrženého trvání nemoci.

Jest mimo spor, že M. T. byl v kritické době členem okresní nemocenské pokladny v K., že byl ve všeobecné veřejné nemocnici v K. ošetřován na tutéž chorobu v době od 26. června do 21. července a od 21. října do 4 prosince 1924 a že pokladna uhradila léčebné celkem za 28 dní. Jest dále nesporno, že T. v mezidobí mezi obojím nemocničním léčením nepřetržitě pracoval v městské elektrárně v K. a že po celou tuto dobu byl na tutéž nemoc ambulantně léčen pokladničním lékařem, jakož i že v době té nepobíral nemocenského. Na sporu jest, zda onemocnění M. T-e, které vedlo k jeho ošetřování v nemocnici od 21. října 1924, jest novým onemocněním po rozumu nemocenského zákona anebo pokračováním onemocnění, pro něž byl léčen v téže nemocnici v době od 28. června do 21. července 1924 a za něž pokladna léčebné zaplatila. Zodpovědění otázky té jest pro právní posouzení daného případu směrodatným proto, že pokladna za nepřetržitého trvání nemoci pojištěncovy jest

po rozumu § 8, odst. 3 n. z. povinna hraditi nemocnici útraty ošetření a léčení za 28 dní, a to jen jednou, i když pojištěnec byl léčen v nemocnici opětovně. Žalovaný úřad, posoudiv daný případ podle § 6, lit. b) (správně § 6 a), odst. 3) nemocenského zákona ze dne 30. března 1888, č. 33 ř. z., ve znění novely z 20. listopadu 1917, č. 457 ř. z., usoudil, že tu jde o nové onemocnění a tudíž o nový závazek pokladny hraditi útraty nemocničního ošetřování T-ova v době od 21. října 1924 za 28 dnů. Stížnost vytýká, že žalovaný úřad neprávem posoudil případ podle cit. § 6 a), odst. 3 n. z. Stížnosti bylo přisvědčiti. Podle ustálené judikatury tohoto soudu jest nemocí ve smyslu nemocenského zákona rozuměti tělesný nebo duševní stav osoby, o niž jde, který podle posudku vědy lékařské vyžaduje lékařského ošetřování a poskytnutí léků (srovnej Boh. A. 975). Dokud tento stav trvá, jest považovati pojištěnce za nepřetržitě nemocného ve smyslu zákona nemocenského. Dle výsledku průvodního řízení a zjištění žalovaného úřadu, byl M. T. i po propuštění z nemocnice dne 21. července 1924 nepřetržitě v léčení a ošetření pokladničního lékaře až do opětného přijetí do nemocnice dne 21. října 1924, šlo tedy, jak vyslovil správně úřad I. stolice, o nepřetržitou periodu nemoci. Dostála tudíž pokladna své platební povinnosti, stanovené v § 8, odst. 3 n. z., když za nepřetržitého trvání nemoci M. T-e zaplatila léčebné za 28 dní. Předpisu § 6 a), odst. 3 n. z. na případ tento nelze použíti. Předpis tento stanoví, že novou nezpůsobilost ku práci následkem nemoci, na kterou bylo již nemocenské poskytováno, při výpočtu doby podpůrné jest pokládati za pokračování téže nemoci, nenastane-li později než osm týdnů po zastavení nemocenského. Stručný jeho smysl je ten, že onemocní-li pojištěnec nejpozději do 8 týdnů poté, kdy mu nemocenské bylo zastaveno, na tutéž nemoc poznovu, jest nové onemocnění toto, pokud jest spojeno s nezpůsobilostí ku práci, pouhým pokračováním onemocnění prvého. K mezidobí se vůbec nepřihlíží a má se za to, jako by mezi oběma případy onemocnění nebyla nastala nijaká mezera, jako by šlo skutečně o jeden a týž případ onemocnění (srovnej Boh. A. 2321). Ustanovení toto má význam nejen pro výpočet podpůrného období podle § 6, č. 2, posl. věta n. z., nýbrž i pro případ § 8, odst. 3, poněvadž obsahuje závaznou normu o tom, kdy při téže chorobě nastává nový pojistný případ (srovnej Boh. A. 3749). Z toho jde, že cit. § 6 a) za předpokladů zde uvedených i nové onemocnění, jež by jinak dle hořeního výkladu onemocnění bylo založilo nový pojistný případ, prohlašuje za pokračování choroby dřívější. Vztahuje se jen na případy, kdy nastalo efektivní přerušení nemoci, t. j. kdy pominuly předpoklady poskytování nemocenských podpor dle § 6, když pojištěnec léků a lékařského ošetření již nepotřeboval a výdělku byl schopen. O takový případ, jak shora uvedeno, tu nejde, neboť schází jeden z předpokladů, když, jak nesporno, pojištěnec léků a lékařské pomoci po celé mezidobí byl potřeben. Pak ovšem jest bez významu, že od zastavení nemocenského do opětné nezpůsobilosti ku práci uplynulo více než 8 týdnů a že T. v mezidobí tom pracoval.

(Nález nejv. správ. soudu ze dne 13. prosince 1928, č. 21.843/27.)

K § 2, odst. 1 zák. č. 221/1924 Sb. z. a n. — Stěžující si pojišťovna předepsala pojistné nemocenské, invalidní a starobní M. K-ovi v P. za R. F-ovou na dobu od 1. srpna do 25. září 1926 částkou 45 Kč 60 h a P. Š-ovi tamtéž za J. L-a na dobu od 11. července do 28. srpna 1926 částkou 40 Kč 72 h. Expositura okresního úřadu v Š. výměrem ze dne 16. února 1927, č. 1271/27, osvobodila jmenované zaměstnavatele od náhrady předepsaného pojistného za R. F-ovou a J. L-a s odůvodněním, že M. K. a P. Š. hodnověrně dokázali že jich zaměstnanci jsou školou povinné děti, kterým je hlavní zaměstnání samozřejmě navštěvování školy a nikoliv pastýřství, kterým se jen o prázdninách, tedy příležitostně mo-

hou obírati, následkem čehož za tuto příležitostnou práci — službu — se nemohou považovati za pojištěním povinné. Župní úřad naříkaným rozhodnutím potvrdil výměr okresního úřadu z jeho důvodů. O stížnosti uvážil nejvyšší správní soud toto: Podle § 2, odst. 1 zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., jest pojištěním povinen a podle tohoto zákona pojištěn, kdo v republice Československé vykonává práce nebo služby na základě smluveného poměru pracovního, služebního neb učňovského a nevykonává jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně. Stačí tedy k tomu, aby zaměstnanec byl vyloučen z povinného pojištění, vykonává-li práce nebo služby, jinak pojištěním povinné, buď jako vedlejší zaměstnání n e b o příležitostně. Jde tu tedy o dva různé, samostatné důvody pojistnou povinnost vylučující. Žalovaný úřad z okolnosti, že zmínění zaměstnanci jsou školou povinné děti, usoudil, že jich hlavní zaměstnání jest samozřejmě návštěva školy a že pasení dobytka, jímž se mohou zabývati jen o prázdninách, třeba považovati za práci p ř í l e ž i t o s t n o u ve smyslu citované normy. Stížnost vytýká, že z okolnosti, že tito zaměstnanci konali námezdní práce jen v letní době (od 10. července do 28. srpna, resp. od 1. srpna do 25. září 1926) ještě neplyne, že by šlo o práce příležitostné. Stížnosti třeba tu přisvědčiti. Příležitostnou jest práce, je-li se zřetelem k obvyklému zaměstnání zjevem toliko nahodilým, ojedinělým a netvoří-li takto řádný zdroj příjmů osoby pracující. Z této definice se pak podává, že nelze mluviti o práci příležitostné při pracovním poměru takovém, který zaměstnanci jest po d e l š í dobu řádným a snad jediným zdrojem výživy. Stěžující si strana již během řízení správního tvrdila, že sporný pracovní poměr trval nepřetržitě delší dobu — 6 až 8 neděl — a byl v kritické době jediným, hlavním zaměstnáním jmenovaných zaměstnanců. Tyto okolnosti mají podle toho, co bylo shora řečeno, rozhodný význam pro vyřešení otázky, zdali jde o práci příležitostnou. Ježto žalovaný úřad okolnosti ty nezjistil a k nim při rozhodování nepřihlédl, vykládaje si zřejmě nesprávně zákonný pojem práce příležitostné, zůstalo řízení v podstatné části kusým a bylo proto naříkané rozhodnutí zrušiti podle § 7 zákona o správním soudě. Stěžující si strana namítala v odvolání ze dne 17. února 1927, že i kdyby tu nebylo pojistné povinnosti, tím že zaměstnavatel jmenované zaměstnance řádně k pojištění přihlásil a pojišťovna přihlášku tu přijala, vznikl pojistný poměr se všemi důsledky, které k němu zákon pojí. S touto námitkou se žalovaný úřad nevypořádal, ač tak učiniti musil, když byl názoru, že jmenovaní zaměstnanci pojistné povinnosti nepodléhají. Z těchto úvah dospěl nejvyšší správní soud ke zrušení naříkaného rozhodnutí.

(Nález nejv. správ. soudu ze dne 8. února 1929, č. 2569/29.)

K § 25. n. z. — Okresní správa politická v K. výměrem ze dne 20. srpna 1926, č. 36.263, zrušila podle § 19. zákona ze dne 30. března 1888, č. 33 ř. z., usnesení představenstva a dozorčího výboru okresní nemocenské pokladny v K. ze dne 13. června 1926, jímž usneseno poskytnouti okresní správní komisi v K. bezúročnou zápůjčku, případně později dar ve výši 500.000 Kč, ježto výslovně podle § 25 výše citovaného zákona ve znění upraveném zákonem ze dne 20. listopadu 1917, č. 457 ř. z., ničeho ze jmění pokladny nesmí býti použito k jiným účelům než pokladenským, takže usnesení to jest zřejmě protizákonné. Zemská správa politická v Praze rozhodnutím ze dne 12. února 1927, č. 515.979, odvolání okresní správní komise v K. zamítla z toho důvodu, že okresní správní komise není l e g i t i m o v á n a k podání stížnosti do onoho opatření dozorčího úřadu nemocenské pokladny. Z tohoto rozhodnutí se odvolala dále okresní správní komise v K. Ministerstvo sociální péče však naříkaným rozhodnutím odvolání nevyhovělo a potvrdilo rozhodnutí zemské správy politické z důvodů v něm uvedených. O stížnosti okresní správní komise v K. uvážil nejvyšší správní soud toto: Námitky stížností, jež vytýkají

žalovanému úřadu, že nedal provésti zjištění o tom, že vznikla mezi okresní nemocenskou pokladnou v K. a stěžující si stranou perfektní smlouva o zápůjčce, resp. smlouva o daru, kteroužto smlouvu nebylo oprávněno rušiti představenstvo okresní nemocenské pojišťovny v K., dále že neprovedl zjištění o tom, zda pokladna oněch 500.000 Kč povolila ze svého jmění či z reservního fondu, míjí se cíle, ježto se týkají vesměs merita sporného případu, to jest přípustnosti a zákonitosti dozorčího zákroku, a brojí tím proti něčemu, o čem nářikané rozhodnutí výroku neobsahuje. Žalovaný úřad zamítl odvolání stěžující si strany — recipovav důvody rozhodnutí úřadu II. stolice — jediné pro nedostatek její aktivní legitimace k podání stížnosti do opatření dozorčího úřadu nad okresní nemocenskou pokladnou. Tím odmítl zabývati se věcně námitkami, jimiž stěžující si strana brojila proti onomu dozorčímu zákroku okresní správy politické. Mohla by tedy stížnost v řízení před Nejvyšším správním soudem vznášeti jediné námitky v tom směru, že žalovaný úřad vyslovil nedostatek aktivní legitimace stěžující si strany neprávem. Námitku tohoto obsahu též uplatňuje stížnost vytýkajíc, že ministerstvo schválilo stanovisko zemské správy politické, že okresní správní komise není legitimována k podání odvolání, aniž dalo provésti podřízenými sobě úřady řízení, jímž by se bylo zjistilo, že okresní správní komise jest nejenom úřadem, nýbrž i zaměstnavatelem a tudíž i členem okresní nemocenské pokladny, jenž v této své vlastnosti proti rozhodnutím jejích orgánů jest oprávněn podávati opravné prostředky. Výtkou tohoto obsahu jest zajisté uplatňován právní názor stěžující si strany, že její aktivní legitimace v předmětném sporu jest dána tím, že jest jakožto zaměstnavatelka členkou okresní nemocenské pokladny. Námitku tohoto obsahu nelze uznati důvodnou. Zákrokem, jímž dozorčí úřad zrušil usnesení představenstva a dozorčího výboru okresní nemocenské pokladny v K. ze dne 30. června 1926. kterým bylo usneseno poskytnouti ze jmění pokladny částku 500.000 Kč okresní správní komisi v K. buď ve formě bezúročné zápůjčky, buď ve formě daru, zasáhl úřad do vnitřní správy, do hospodaření a majetkových disposic okresní nemocenské pokladny. Opatření takové nezasahuje však nijak přímo do právní sféry jednotlivých zaměstnavatelů v nemocenské pokladně sdružených, dotýkajíc se jich jen nepřímo důsledky, které snad bude míti pro jejich zájmy. Stížnost jednotlivých zaměstnavatelů proti dozorčímu zákroku v hospodaření pokladny byla by tedy přípustna jen tehdy, pokud by zákony, upravující vnitřní poměry pokladen, přiznávaly jednotlivým zaměstnavatelům výslovně určitá práva, ať povahy materielní, či procesní. Tu přichází v úvahu zákon ze dne 30. března 1888, č. 33 ř. z., podle něhož daný spor byl také řešen, kterýžto zákon však nepřiznává zaměstnavatelům jakožto jednotlivcům nižádné přímé ingerence na vnitřní hospodaření pokladny, ani legitimace k hájení práv pokladny. Z titulu práv zaměstnavatelských nemůže proto stěžující si strana se domáhati legitimace v předmětném sporu a není proto nezákonným, když úřad s tohoto hlediska legitimaci stěžující si straně nepřiznal, není pak ani vadou řízení, když nezjišťoval, zda stěžující si strana jest zaměstnavatelem a členem pokladny. Že by stěžující si straně příslušela popřená legitimace z důvodu jiného (zejména z její vlastnosti jako spolukontrahenta při oné majetkové disposici pokladny), v tom směru nemá stížnost konkretisované námitky. Nemůže proto nejvyšší správní soud, jsa podle §§ 5 a 18 zákona o správním soudě při své kogniční činnosti vázán na návrhy stran a přesně konkretisované stížné body, zákonitost nářikaného rozhodnutí přezkoumati s jiných stížností neuplatňovaných hledisek. Z těchto úvah dospěl nejvyšší správní soud k zamítnutí stížnosti jako bezdůvodné.

(Nález nejv. správ. soudu ze dne 21. února 1929, č. 3641/29.)